

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, declarat de avocatul Liubomir Dudulica, în numele inculpatei

*Paladi Angela XXXX, născută la
XX XXXXX XXXX, originară și locuitoare a mun.
XXXXX, or. XXXXX, str. XXXXX X, ap.
XX, cetățeană a R. Moldova, fără antecedente penale.*

Termenul de examinare,
instanța de fond: 19.01.2015 – 03.08.2016,
instanța de apel: 22.08.2016 – 28.11.2017,
instanța de recurs: 08.02.2018 – 14.03.2018.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 03 august 2016, Paladi Angela a fost achitată de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Instanța de fond a relevat că inculpata Paladi A. se învinuiește că, activând în funcția de vânzătoare la magazinul „MCS Tipa” SRL, amplasat în s. XXXXX, r-nul XXXXX, fiind angajată în baza contractului individual de muncă nr. 1 din 02.09.2014, în perioada 13-15 septembrie 2014 a însușit ilegal bunurile încredințate în următoarele circumstanțe.

La 13 septembrie 2014, administratorul „MCS Tipa” SRL, Tipa S. a transmis vânzătoarei Paladi A. suma de 9105 lei pe care urma să-i achite furnizorilor conform facturilor fiscale, pentru bunurile livrate, însă Paladi A., având scopul însușirii bunurilor încredințate spre administrare, folosindu-se de situația de serviciu, nu a achitat banii menționați, dar i-a însușit, folosindu-i în scopuri personale, cauzându-i proprietarului o daună în proporții considerabile.

Acțiunile inculpatei au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, ca delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, folosindu-se de situația de serviciu.

Instanța a reținut că inculpata nu a recunoscut vina și a declarat că nu a primit suma de 9105 lei de la soții Tipa, suma dată fiind o datorie a fostului ei concubin față de aceștia.

Totodată, învinuirea formulată inculpatei nu s-a confirmat, aceasta fiind întemeiată doar pe declarațiile părții vătămate Tipa S., ale soțului ei Tipa O. și martorului Druguș E., care au afirmat că au fost prezenți la transmiterea banilor inculpatei.

Astfel, nu s-a demonstrat că Tipa S. a transmis careva sume de bani inculpatei pentru ca aceasta să-i transmită furnizorilor, iar acești bani nu erau acoperiți de gestionare în legătură cu funcția exercitată de inculpată în unitatea în care activa.

Or, pentru elucidarea tuturor circumstanțelor și excluderea dubiilor referitor la vinovăția sau nevinovăția inculpatei, urmau să fie audiați în calitate de martori Ababii N. și Sprîncean O.

Prin urmare, fapta de delapidare a averii străine nu a avut loc.

3. Procurorul în Procuratura raionului Criuleni, Ruslan Cazacu, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie condamnată în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d), 90 Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a activa în domeniul comerțului pe un termen de 3 ani, cu suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 3 ani și cu încasarea prejudiciului material în beneficiul „MCS Tipa” SRL în mărime de 9105 lei, cât și a prejudiciului moral în mărime de 960 lei.

Apelantul a invocat că hotărârea instanței de fond este ilegală și contrară legii, fiind bazată pe concluzii și motive declarative, nefiind examinate obiectiv și multiaspectual circumstanțele cauzei.

3.1. A declarat apel și avocatul Mihail Canțîr, în numele părții vătămate Tipa S., solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie condamnată în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, iar acțiunea civilă să fie admisă integral, cu încasarea prejudiciului material în beneficiul lui Tipa S. în mărime de 9105 lei și a cheltuielilor judiciare în sumă de 2000 lei.

Apelantul a indicat că vinovăția inculpatei este demonstrată pe deplin prin declarațiile martorilor audiați în instanța de fond.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, apelurile au fost admise, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Paladi Angela a fost condamnată în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la amendă în mărime de 600 unități convenționale, ce constituie 12.000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și desfășura activități legate de gestionarea mijloacelor materiale și financiare pe un termen de 2 ani.

De la Paladi A. s-a încasat în beneficiul SC „MCS Tipa” SRL prejudiciul material în mărime de 9105 lei și cheltuielile judiciare în sumă de 2000 lei.

Instanța de apel a constatat că inculpata Paladi A., activând în funcția de vânzătoare la magazinul „MCS Tipa” SRL, amplasat în s. XXXX, r-nul XXXX, fiind angajată în baza contractului individual de muncă nr. 1 din 02.09.2014, în perioada 13-15 septembrie 2014 a însușit ilegal bunurile încredințate în următoarele circumstanțe.

La 13 septembrie 2014, administratorul „MCS Tipa” SRL, Tipa S. a transmis vânzătoarei Paladi A. suma de 9105 lei pe care urma să-i achite furnizorilor conform facturilor fiscale, pentru bunurile livrate, însă Paladi A., având scopul însușirii bunurilor încredințate spre administrare, folosindu-se de situația de serviciu, nu a achitat banii nominalizați, dar i-a însușit, folosindu-i în scopuri personale, cauzându-i proprietarului o daună în proporții considerabile.

Instanța a reținut că inculpata nu a recunoscut vina și a declarat că a lucrat vânzătoare până la 15.09.2014. În aceeași zi a efectuat inventarierea și nu au fost depistate careva neajunsuri, iar pe 16.09.2014 a plecat peste hotare. Nu a primit suma de 9105 lei de la soții Tipa, acești bani constituind o datorie a fostului ei concubin Ababii N. față de aceștia. Ababii N. era prieten cu Tipa O. și, cu acordul acestuia, lua produse alimentare din magazin, apoi a împrumutat și 2000 lei. Ulterior, Ababii N. a plecat peste hotare, iar soții Tipa au solicitat datoria lui în mărime de 4500 lei de la ea. Deoarece ea a refuzat, i se rețineau bani din salariu pentru achitarea pretensei datorii, motiv din care s-a concediat.

Totodată, vinovăția inculpatei a fost dovedită, în afara oricăror dubii rezonabile, prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată Tipa S. a declarat că la 11.09.2014 a întocmit un act de verificare, prin care s-a depistat o datorie în mărime de 9105 lei față de furnizori. În perioada 11-13.09.2014 suma dată a fost transmisă inculpatei, care urma s-o remită către furnizori. Ulterior, aceasta i-a spus că banii au fost transmiși conform indicației. Peste câteva zile a aflat că inculpata a plecat peste hotare, iar banii nu au fost achitați furnizorilor.

Martorul Tipa O. a relatat că la 11.09.2014, împreună cu soția sa, Tipa S., au luat de acasă 9100 lei, au venit la magazin și i-au dat inculpatei pentru ca să-i transmită furnizorilor, primind și indicații în scris cui urmează să achite datoriile. Era prezent și Druguș E. Banii au fost numărați de ambele părți. Ulterior, furnizorii le-au comunicat că nu au primit banii respectivi, iar inculpata le-a spus că ei nu au careva probe în acesta sens.

Martorul Druguș E. a declarat că la 11.09.2014, orele 10.00-11.00, se afla în magazin și a văzut cum Tipa S. i-a transmis inculpatei suma de 9000 lei. Banii au

fost numărați de ambele părți și inculpata i-a pus în sertarul mesei. Din discuția lor, a înțeles că banii urmau să fie transmiși în schimbul mărfii. Se afla la o distanță mică de părți și a auzit clar discuția dintre ei.

Martorul Muzîca I. a comunicat că la începutul lunii septembrie 2014, „MCS Tipa” SRL acumulase o datorie față de „Varda” SRL în mărime de 6000-8000 lei. La 09.09.2014 a venit la magazin, dar inculpata i-a spus că nu are nimic de transmis. Peste o săptămână, a venit iar la magazin și Tipa S. i-a spus că inculpata a luat banii și a plecat peste hotare.

Astfel, marfa a fost livrată „MCS Tipa” SRL conform facturilor fiscale de către agenții economici „Varda” SRL, „Steaua Impex” SRL, „Cornelia Prim” SRL și „Rosemol” SRL. Potrivit actelor de verificare a decontărilor reciproce la 11.09.2014 datoria între „MCS Tipa” SRL și „Rosemol” SRL constituia 435 lei, către „Cornelia Prim” SRL – 3546 lei, către „Steaua Impex” SRL – 1097 lei, iar către „Varda” SRL – 4026 lei. Prin urmare, suma datoriilor corespunde sumei de 9105 lei încredințată inculpatei de Tipa S. la 11.09.2014, pentru achitarea datoriilor către furnizori, sumă care a fost delapidată de aceasta.

Or, inculpata a fost angajată la „MCS Tipa” SRL în funcție de vânzătoare, conform contractului individual de muncă și, folosindu-se de situația de serviciu, a însușit ilegal suma de 9105 lei, care constituie bunuri ale altei persoane, încredințate ei în administrare.

Concluziile instanței de fond că facturile fiscale nu sunt autentificate și nu demonstrează direct transmiterea banilor sunt neîntemeiate, fiind stabilit că aceste facturi cumulează suma de 9105 lei, sustrasă de inculpată.

Instanța de fond incorect a respins declarațiile martorilor Tipa O. și Druguș E., acestea fiind consecvente, martorii fiind preîntâmpinați de răspundere penală pentru darea declarațiilor false, anume ei fiind prezenți la transmiterea banilor de către Tipa S. inculpatei, și au susținut declarațiile date în instanța de fond.

Instanța de apel a încadrat acțiunile inculpatei în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, ca delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, folosindu-se de situația de serviciu.

La stabilirea pedepsei inculpatei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de atitudinea acesteia în coraport cu fapta comisă, de urmările prejudiciabile ale faptei, concluzionând că reeducarea și corijarea ei este posibilă cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă, acordându-i șansa de a-și corecta comportamentul în sensul respectării legii penale.

5. La 22 ianuarie 2018, avocatul Liubomir Dudulica a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că instanța de apel a apreciat eronat circumstanțele de fapt, dând o interpretare juridică greșită normelor de drept.

Totodată, instanța de apel a omis să se expună asupra argumentelor apărării, că nu s-a demonstrat că evenimentele descrise în rechizitoriu, în mare parte din declarațiile reprezentantului părții vătămate, au avut loc în realitate or, aceste declarații contravin materialelor anexate și declarațiilor martorilor.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală - instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat decizia motivată pe 19 decembrie 2017, fapt consemnat în respectivul proces-verbal, în prezența avocatului Liubomir Dudulica, fiindu-i înmănată copia de pe hotărârea motivată contra semnătură în recipisa respectivă (*vol. II, f.d. 94, 113*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 19 decembrie 2017, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 19 ianuarie 2018.

Totodată, recursul ordinar a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 22 ianuarie 2018, adică peste termenul prevăzut de lege (*vol. II f.d. 132, pct. 5. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar de pe rol este declarat peste termen, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Liubomir Dudulica, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, în privința inculpatei Paladi Angela XXXXX, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 12 aprilie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco